

Tusculum

1

Nakladnik

Zvonimir Solin d.o.o.
Kralja Zvonimira 50
Solín

Glavni urednik

Špiro Žižić

Urednik

Marko Matijević

Uredništvo

Milan Ivanišević
Marko Matijević
Špiro Žižić

Prijevod sažetaka

Radovan Kečkemet
Petar Opačić (The Tonči Petrasov Marović's metamorphoses)

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak

Zoran Jurić

Naslovnica

Ivan Podrug

Tisak

Sutontisak Split

Naklada

500 primjeraka

Tusculum

Časopis za solinske teme

1

Sadržaj

7	Marko Matijević	Novi solinski Tusculum Umjesto uvoda
9 - 16	Željko Rapanić	Solin u prostoru i u vremenu Bilješke o prošlosti i sadašnjemu
17 - 34	Irena Radić Rossi	Zaštitno arheološko istraživanje u vranjičkome podmorju 2005./2006.
35 - 44	Jasna Jeličić-Radonić	Amfiteatar i zapadni bedemi Salone
45 - 52	Dražen Maršić	Nadgrobnji reljef iz Vranjica - primjer rimskoga spomenika uklesana u živu stijenu
53 - 60	Ivan Alduk	Salona A. D. 170.
61 - 68	Nenad Cambi	Atički sarkofazi u zbirci Matijević
69 - 80	Nikolina Uroda	Prilog upoznavanju lokaliteta Crikvine u Rupotini
81 - 108	Ivan Basić	CIL III 9551 i njegovi tumači
109 - 124	Milan Ivanišević	Otok hrvatskoga vladara
125 - 158	Ivan Grubišić	Vjenčanja u Vranjicu od 1665. do 1676. godine
159 - 170	Arsen Duplančić	Solin na akvarelima Edmunda Misere
171 - 180	Ivan Matijević	Sukob solinskih bratima i crkvene vlasti tridesetih godina XX. stoljeća
181 - 198	Josip Dukić	Život i rad Joze Kljakovića izvan Hrvatske (1943. - 1968.)
199 - 208	Petar Opačić	Pjesničke metamorfoze Tonča Petrasova Marovića (Marsija i Job, suprotiva Apolonu)
209 - 210		Naputak suradnicima Tusculuma

Marko Matijević

Novi solinski Tusculum

Umjesto uvoda

Solin je sve do jučer bio malo mjesto, nalik mnogima uz našu obalu i u obližnjoj Zagori, a danas polako poprima obilježja kakva imaju bezbrojni gradići diljem svijeta. Povijesna zbivanja, posebno ona politička, u prošlosti su ga gurnula u bezobličje. Danas mu je sličnu budućnost namijenila globalizacija koja širi ujednačenost vrijednosti u svim sredinama. Sadašnji Solin, svim tim silama u prkos, snažno svjedoči o vremenu u kojemu je bio važno ishodište povijesnih zbivanja. To je naslijeđe nadahnjivalo mnoge, a mnoge nadahnjuje i danas. Jedni, istražujući povijesne činjenice, tumače prošla zbivanja i njihove materijalne tragove. Drugi u naslijeđu pronalaze poticaj svome stvaralaštvu. Među nama su i oni kojima je Solin dom, a njihovo je nadahnuće daleko od povijesne solinske baštine. Njihova pak djela postaju dijelom solinske baštine za budućnost i tako stvaraju nova poglavlja u vječnoj priči o Solinu.

Mnoga poglavlja ove priče, i ona koja se dotiču povijesti i ona koja govore o sadašnjosti, razasuta su diljem Hrvatske i svijeta u brojnim knjigama i časopisima. Nakana je pokretača ovoga časopisa vratiti svome izvorištu - Solinu - barem djelić te vječne priče, pa njegove stranice otvaramo arheolozima, povjesničarima, povjesničarima umjetnosti, jezikoslovcima, književnicima, ekolozima i svima koji imaju nešto reći o Solinu. Želja nam je potaknuti istraživanja i onih dijelova naše povijesti koji nisu »svjetska kulturna baština«, ali su važan dio naše prošlosti. Želimo proučavati i one više ili manje vješte »ljude od pera«, koji će se teško probiti u antologije, ali njihovi radovi svjedoče o jednom vremenu i načinu razmišljanja u tome vremenu. Želimo prenijeti u svijest svih sugrađana, a posebno onih koji su pozvani odlučivati, kako je ovaj pedalj zemlje između mora, Kozjaka i Mosora, što nam ga je Bog dao, ugodan za življenje sada, a bit će i u budućnosti ako mi to budemo htjeli i ako se okanimo njegova uništavanja građenjem bez reda, rušenjem davno oblikovanih građevnih i prostornih vrijednosti i trovanjem zemlje, mora i Rike.

Časopis smo nazvali Tusculum, poput Tusculuma don Frane Bulića, podignutoga na Manastirinama, prije stotinu i deset godina, po uzoru na Ciceronovo imanje pored Rima. Zaželjeli smo našem časopisu, sada i još dugo, neka bude poticaj za *disputationes Tusculanae*, mjesto razgovora i međusobnoga uvažavanja.

Časopisa ne bi bilo bez potpore Grada Solina, a ta potpora, kao na krilima, nosi časopis i u budućnost Grada. Stoga hvala Gradskome vijeću, na čelu s predsjednikom dr. Kajom Bućanom, i Poglavarstvu, s gradonačelnikom Blaženkom Bobanom, jer su nam iskazali povjerenje. To nas je povjerenje usmjerilo u stvaralačke razgovore sa suradnicima prvoga broja. Hvala znanstvenicima koji su se odazvali našem pozivu i Tusculum obogatili svojim djelima. Oni su dali Tusculumu plodove svoga znanja, a Tusculum im uzvraća šireći to znanje do svojih čitatelja. Neka svakome našem čitatelju ovaj prvi broj bude početak plodnoga i dugovječnoga druženja.